

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: **RODIČOVSKÁ ODPOVĚDNOST VE VZTAHU K PROBLEMATICE NETOLISMU**

Autorka práce: Bc. et Bc. Helena Kučerková

Obor studia: Etika v sociální práci

Předložená práce spadá do oboru studia a splňuje základní požadavky na tento typ závěrečné práce. Silnou stránkou práce je velmi aktuální téma i poměrně srozumitelný způsob, jak jej autorka zpracovala. Jakožto oponent se zde zaměřím na slabiny práce, s úmyslem nabídnout autorce zpětnou vazbu, která ji může orientovat v přípravě na obhajobu:

1) Ke stylistice a grafice: Text je z větší části bez gramatických chyb, stylistická stránka by si však zasloužila větší či menší korektury a doladění (např. 1.7, odst. 2; 2.1, odst. 6; 2.9, 1) Vývoj identity, odst. 1; 4.3, Kategorie Uspokojování potřeb v prostředí internetu, odst. 2). Co se týká grafické úrovně zpracování, text není vždy přehledný, zejména kvůli kombinaci kurziv a tučného písma. Přímé citace bych uváděl buď jen v uvozovkách, anebo kurzivou (tedy nikoli současně v uvozovkách a kurzivou).

2) K formě: Způsob odkazování částečně neodpovídá fakultní metodice, horní číselný index některých poznámek pod čarou je umístěn nesprávně (s distancí). V poznámkovém aparátu je někde za příjmením a zkratkou jména autora čárka, někde není. Co se týká názvu práce, ten vzbuzuje očekávání, že se autorka diferencovaně a subtilněji bude věnovat „rodičovské odpovědnosti“ v kontextu dané problematiky. Text práce tomu však neodpovídá. Adekvátnější název by proto měl vzhledem k obsahu práce znít třeba takto: „Význam rodiny v problematice netolismu“. Tématu rodičovské odpovědnosti je de facto věnována jen část 1.2 (a to ještě spíše z pohledu právního; daná problematika však implikuje také a především morální rozměr odpovědnosti). Pokud by autorka skutečně chtěla analyzovat a hodnotit danou problematiku optikou (morální) odpovědnosti, musela by mít práce jinou strukturu a vycházet z teorie odpovědnosti, kterou by bylo vhodné nějak více představit, obhájit a aplikovat. Cíl práce byl naplněn (v tom s autorkou souhlasím, srov. s. 56), definice cíle však právě jasně ukazuje neadekvátnost názvu práce (v definici cíle totiž o odpovědnosti není vůbec řeč): „Cílem diplomové práce bylo představit problematiku dětské závislosti na internetu, popsat další rizika spojená s jeho užíváním a *upozornit na roli rodiny v této problematice.*“ (tamtéž, kurziva autor posudku).

3) K obsahu pokládám následující otázky:

- V části 1.2 autorka uvádí: „Rodičovská odpovědnost náleží každému rodiči, zbavit jí může pouze soud příslušným rozhodnutím.“ Uvedená možnost pozbytí odpovědnosti se evidentně týká jen jejího *právního* rozměru. Co však její *morální* rozměr? Může rodič pozbyt, příp. být zbaven také *morální* odpovědnosti s ohledem na své dítě? (Záměrně píší „s ohledem“ (nikoli „za“), neboť je otázka, zda může a má být rodič odpovědný za své dítě ve smyslu jeho bytí a nebytí (k tomu srov. mou monografii z roku 2018, s. 380 nn.)
- V části 1.7 autorka naznačuje rozlišení pojmu „závislost“ ve smyslu „patologickém“ a „nepatologickém“. Jinými slovy, zdá se, že vychází ze základního rozlišení na závislost *normální* a *nenormální*. Jak by autorka tyto dva základní druhy závislosti obecně definovala? Co je klíčovým kritériem pro rozlišení, zda se (ještě) jedná o závislost normální, anebo (již) nenormální? Co je zde *měřítkem normality*?
- Jedním z klíčových poznatků, které autorka prezentuje, je zkušeností stále potvrzovaná skutečnost, že způsob života a příklad rodičů (de)formuje jejich děti – a to rovněž co se týká způsobů užívání a zneužívání internetu. Z toho celkem logicky vyplývá velká výzva nejen pro výzkum jednání rodičů v dané oblasti (sebelepší výzkum sám o sobě nezpůsobí změnu praxe), nýbrž především problém, zda a jak (re)formovat způsob života a zvyky těch rodičů, kteří v dané oblasti selhávají či jsou sami oběťmi různých závislostí. Řešila by autorka tento problém spíše právně, nebo morálně? Případně na obou rovinách? Jak? Jaká rovina je podle autorky výchozí a primární? Proč?

Předloženou diplomovou práci navrhuji hodnotit jako *výbornou až velmi dobrou*, konečné hodnocení bude záviset na tom, jak autorka svou práci obhájí.

Vojtěch Šimek, 12. 5. 2022